

תיקוני עירובין

גליון שאלות הלכתיות

המתחדשות מידי שבוע בבדיקת העירובים השכונתיים

גליון מס' 333
אב תשפ"ב

עירובין למעשה
עיון | שימוש | כשרות

מוקד העירוב
בארץ הקודש
054-84-833-20

החוט קשור למרזב ללא לחי ועמוד

היה משונה מהרגיל, ושוב זה דבר שפוסל את הכל. ואחר כך הגענו למקום שהחוט היה ממש בצד של העמוד, או חוט שהיה קרוע במשך זמן מה. מכאן והלאה ההסתכלות השתנתה, לא בודקים אם העירוב בסדר, אלא בודקים איך אפשר לעשות שיהיה מחדש עירוב. כעת אנו נמצאים יותר מחדש לאחר שסוכם על תיקון ועל התשלום, ועדיין המצב כמו שהיה, ולמרות זאת התושבים ממשיכים לצאת בשבת כהרגלם, ואינם יודעים את המצב החמור של הישוב. בודאי אילו היו יודעים את המצב היו מפעילים לחץ לתקן את העירוב מיד, והאברך שואל אותנו בתמיהה, איך לא מתקנים כבר את העירוב, הרי כל שבת יש עשרות שומרי שבת שמטלטלים שם, הוא מתחיל להסתפק אולי יש שם עירוב אפילו שראינו שהוא פסול, כי הרי אנשים מטלטלים....

שני סוגי מחיצות שגם בכשרות רבנות אינם טובים

ישוב נוסף שבדקנו שוב בשבוע שעבר, בעקבות קבוצה גדולה מהציבור החסידי שנסעה לישוב לשבת. בישוב זה אנו יודעים כבר כמה שנים על בעיות חמורות, ובעיקר הבעיה שקשה לפקח עליו נכון, כי הוא מורכב משני דברים בעייתיים מאוד, שגם בעירובים בכשרות הרבנות, יודעים היום שלא נכון להשתמש בדינים אלו, כי כמעט תמיד מוצאים שהם היו פסולים או שנויים במחלוקת. האחד הוא דין תל המתלקט, כאשר לא מדובר בצוק של סלע קשה, אלא שיפוע של הר או ערימת עפר, אי אפשר שיהיה כשר לאורך זמן, ויש לכך כמה סיבות א. בהרבה מקרים התברר שהשתנה מכפי שהיה בהתחלה כשהביאו ת"ח למדוד, ולא הבחינו בשינוי שאירע. ב. בהרבה מקרים מתברר שבקטעים מסוימים לא היה מספיק משופע, כי למראה עין זה נראה גבוה, אבל למעשה צריך שיפוע חזק יחסית. ג. בחיבורים בין התל להמשך המחיצות, יש הרבה פרצות שאוסרות, כי לא מספיק לחבר לתחילת השיפוע, כי המחיצה נוצרת מכולו וכאילו זו מחיצה נטויה, א"כ צריך שתמשיך המחיצה על התל לחבר לכל המחיצה, ועוד דינים רבים שאינם ידועים לאחראים, ואינם יכולים לבדוק את העירוב נכון, גם אם הם רוצים מאוד.

ידיים על התל לבדוק אם רמת השיפוע אינו מתלקט

הדין השני הוא השתמשות בחוטי חשמל עם חביות מתחתיהם. אנו לא מדברים כעת על מקרים שהשתמשו בחוטי חשמל בלי חביות, שזה לצערינו לא שייך להתיר כלל, אבל גם כשמעמידים חביות, יש הרבה מקרים שהם לא עומדים במקום הנכון, אינן מכוונות תחת החוט. לצורך כך יש מכשירים מיוחדים לבדוק את המקום, ומי שאין לו את המכשיר ואת הידיעה לבדוק, יתכן מאוד שהעירוב שהוא עובד עליו כמה שעות כל שבוע, אינו עירוב. כי אם חבית אחת זה בחצי מטר, היא לא תחת החוט, וכל עירוב נאסרת העירוב צריך היקף מושלם סביב לעיר או לשכונה, וכשחבית אחת נפסלת, ואין עליה דין צורת הפתח, יוצא שהעיר פרוצה במשך יותר ממי אמות [כחמשה מטרים בלבד]. ואין דין רשות היחיד לכל העיר.

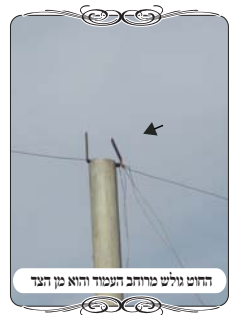
רק חבית אחת לא היתה תחת החוט, מה זה אומר?

בחודש שעבר היה מומחה לעירובין שנסע לעיר שיש בה כמה מאות תושבים חרדים, ויש בה קטע בעירוב באורך שלוש קילומטר שסומכים על חוטי חשמל עם חביות, הוא עבר ובדק חבית אחרי חבית, ורק חבית אחת לא היתה במקום. זה אמנם רק אחת, אבל זה אומר שהעירוב היה פסול לגמרי לכל העיר רח"ל. כמובן שמיד הוא תיקן את הדבר, אבל אם אין

חודש אב הוא זמן חשוב לידיעת הלכות עירובין למעשה
בגליון זה אנו עומדים לקראת ימי בין הזמנים של חודש אב, שהוא הזמן הכי חשוב לידיעת דיני העירובים. כי בזמן רגיל אדם נמצא בדרך כלל במקום חרדי, שבו מצוי שעשו עירוב מהודר [לפי הרמה שניתנת לפי התנאים של השכונה], ואמנם גם במקומות חרדיים יש דרגות שונות בעירוב, ויש מקומות שראוי להחמיר, ויש מקומות שיש גוים ולא הצליחו לשכור מהם, וצריך לברר כל מקום לגופו. אבל ביישובים זה קטסטרופה ממש, יש מעט ישובים עם עירוב טוב, והרבה ישובים שלצערינו יש בהם עירוב שאינו כשר כלל, מתוכם יש ישובים שיודעים שאין להם עירוב כשר, ויש ישובים שמחזיקים בעירוב שנקרא לדבריהם טוב אבל כאשר באים לעשות ביקורת אינו יוצא כשר כלל, ולכן זה מחייב אותנו בתקופה זו שנוסעים למקומות כאלו, לא לטלטל סתם על סמך שזה ישוב דתי, או על סמך דברי המשכיר שאמר שהעירוב מהודר, ואף לא על אדם חרדי שמתאר ומטלטל, אלא רק ע"י בירור אישי אצל מומחה לכשרות עירובים מוסמך. בכל מקום שנמצאים חשוב מאוד לדאוג שהחצר תהיה סגורה ומוקפת כהלכה, כדי שלפחות הטלטול בתוך החצר יהיה לכתחילה. בהזדמנות זו יש בידינו ללמד את ילדינו מהו עירוב, ואולי גם אנו הגדולים נלמד מכך הרבה שאלות אקטואליות והלכות מעשיות.

בשורה משימחת לקראת בין הזמנים
לקראת ימי בין הזמנים הבעל"ט, והביקוש הרב של הציבור לדעת את הלכות העירובין האקטואלים בזמננו, ערכנו חוברת הלכות, מתומצתת וברורה, המתאימה גם למי שאינו מכיר את הנושא, ומוסיפה ידיעה רחבה לכל אדם.
החוברת מכילה עשרות נושאים והלכות, עם מקורות, ובליווי תמונות צבעוניות מחיר החוברת 10 שקלים בלבד.
ניתן לקנות בבני ברק, אור החיים 23 ק"ב
במודיעין עילית, אור החיים 14 ק"ג
בירושלים גבעת שאול - 0583248468
בירושלים, רמות - 0548442766
ניתן להזמין במשלוח עד הבית בטל' - 0548442766

חוט קשור למחסן, ולעמוד מהצד
נביא כאן שתי דוגמאות רק מהשבוע האחרון, מקומות שאנשים סמכו על העירוב, והתברר שלא היה לו דין עירוב כלל. באחד הישובים באזור נתיבות, יש משפחה יקרה שהבנים שלה הלכו ליישוב, ונהיו בני תורה, והתחתנו ונשאו אשה טובה, וכבר נהיו משפחה בני ברקית, אבל הוריהם עדיין גרים ביישוב, וממילא מידי פעם נוסעת המשפחה להורים לשבת בתקופה האחרונה נמשך האברך אל שיעורי העירובין שנמסרים ע"י מוקד העירוב, התחיל להעמיק בנושא, והבין שלכאורה העירוב ביישוב של הוריו אינו גלאט. באותו ישוב יש רב חרדי, והוא פנה אל הרב והציע שמוקד העירוב יבוא לעבור על העירוב ואולי יהיו דברים שכדאי להדר. הרב הסכים לניסוח העדין, והגענו אל הישוב. בתחילת הסיור נכנסנו אל אחורי הבתים, ומיד הבחנו יחד בחוט שקשור למרזב בקצה המחסן, ללא עמוד או לחי מתחתיו. הרב הבין שיש כאן בעיה חמורה, ואמר שכנראה אירע תקלה, וציין שיגיד לבדוק לתקנו. בהמשך ראינו כמה חוטים טובים, אבל אחריהם היה חוט גולש מהעמוד לצד, בגלל שראש העמוד

חוט גולש מרזב העמוד והוא מן הדג

שצריך גם לחבר בין חבית לחבית. מדברים אלו אנו שוב לומדים לחזק את בני משפחותינו, להקפיד מאוד על עירוב מפורק ומהודר, ולא לסמוך על סתם עירוב. המינימום הוא שהאחראי יהיה בקי בהלכות היטב, ויהיו לו את הכלים לפקח נכון. ויהי"ר שנזכה שלא ניכשל בדבר הלכה.

הלכות עירובין יכול להיות גם משחק ילדים

במוקד העירוב שוקדים על דרכים נוספות להחזיר את העירובין לכל הציבור, אף לבני הנוער, והפעם בהפתעה חדשה, לימי בין הזמנים, יצא לאור משחק חדש הכולל קלפים מתמונות אמיתיות מהשטח. תמונות של תקלות שארעו בעירוב, לצד תמונות של הפתרונות של תיקונים שנעשים בשטח.

הילדים והמבוגרים יחד יושבים לתקן את העירוב להתאים בין כרטיסי התקלות לכרטיסי התיקונים יוצאים לשטח ומתקנים את העירוב מי שמתקן הכי טוב ומהר - מנצח!

ניתן להשיג בכתובות של רכישת החוברות הנ"ל

להתעדכן בשאלות המתחדשות בעירובים בזמנינו

לכל העוסקים בעשיית העירובים ובלמוד הלכותיהם, המעוניינים להתעדכן בשאלות חדשות המתעוררות לאחרים העמלים בתיקון העירובים מידי שבוע, להככים מהדיעות הנפלאות הלכה למעשה, וכן להשתתף במענה לשאלות אלו, או להשיג על דבריהם, וכן למסור מהנסיון שרכשו בעשיית העירוב, ולקבל מידע מהפתרונות הנעשים בתיקון העירוב ע"פ הלכה, ניתן להצטרף לקבלת עדכונים במייל, נא לשלוח בקשה לכתובת rb0548589612@gmail.com

בשלב זה הצטרפות היא רק לעוסקים בבדיקת עירובים, וכן למי שהשתתף בסידרת לימוד עירובין למעשה, [כדי להימנע משאלות שחסר בהם ידע בסיסי].

בכבוד רב לכל העוסקים במלאכת שמים ובזיכוי הרבים

סיורי בין הזמנים בתוך השבועה

בימי בין הזמנים נעריך בעז"ה גם סיורים קצרים, ללמוד מהשטח את צורת העשיה בזמנינו. הסיורים מתאימים לאברכים ולבחורים, וכן אפשר לצרף ילדים בכיתה ז' ח. כל זה מלבד יום העיון הגדול שבו יערך לימוד מקיף ומפורט, עם החוברות החדשות.

יום רביעי י"ג אב, בירושלים רח' שמואל הנביא, בשעה 16:00

יום רביעי י"ג אב, במודיעין עילית בכניסה לעיר, בשעה 18:30

סוף החודש, יום רביעי כ"ז אב, פרטים בטלפון

השתתפות 10 ש"ח, ההרשמה חובה - 0556783323

יום עיון חווייתי

בנושאי עירוב

בני התורה מזמנים בימי בין הזמנים להדגמת הלכות עירובין למעשה **הסיור יתקיים ביום שלישי, י"ב אב במושב בית חלקיה**

15:00 לימוד סוגיה בענין

16:00 דברי הלכה מאחד הרבנים שליט"א

16:15 שיעור בליווי מצגת

17:30 יציאה לשטח לעירוב המושב,

המחשה ודיון בבעיות ובפתרונות.

18:15 בניית עירוב לדוגמה בחצר בית.

ההרשמה מראש חובה | טלפון 055-678-3323

בית "שארית ישראל" שלמה המלך 19 ב"ב ת.ד. 3288 בני ברק, טלפון: 03-6773330 פקס: 03-6777030

לבדוק את הכלים והידע ההלכתי והפרקטי לבדוק את הדבר הזה, סביר להניח שמדי פעם יהיו בעיות המורות כאלו.

את זה רבים לא מוכנים לקבל. ליבם דוחק בהם לומר, הרי פעם היה פה מומחה שבדק את כל החביות, ומדוע לחשוש שישתנה משהו. אבל כל מי שמתמצא קצת יודע כמה פעמים עירוב משתנה בלי סיבה ידועה מראש, תאונות, עבודות עפר, תשתיות חדשות, ועוד. פשוט וברור שכמו שאין לסמוך על משגיח שאינו בקי בבדיקת המוצרים, כך אין לסמוך על בודק עירוב שאין לו את כל הידע המקצועי.

תכנית לתיקון צוה"פ ביישוב כמקום תל המתלקט

לגופו של ענין, יש מאות משפחות שמתארחות ידי שנה ביישוב המדובר, ובמוקד העירוב עונים לשואלים שלא יטלטלו אפילו ע"י ילדים, למרות שאנו יודעים שרוב המתארחים מטלטלים שם, אין לנו מה לעשות, מלבד להועיל לשואלים במסירת המידע.

בשבוע שעבר נסע לשם אחד מהמומחים שיודע גם את הקולות של עירובים עירוניים, שעליו הישוב הוא סומך, שהוא העמיד להם את החביות במקומם. הצטרפנו אל הרב המומחה, כדי לראות ביחד אם החביות במקום, או שגם כאן יש חבית אחת לא במקום. עברנו בנסיעה לאורך החביות, וכבר מהרכב שמנו לב לבעיה כלשהי בחביות, יצאנו ועלינו בגבעות אל עמודי החשמל, וראינו שניכר שהזיזו את החביות, אבל החביות היו תחת החוט, אלא שהיתה בהם בעיה אחרת, ולהבנת ההלכה נוסף הסבר בנושא זה.

מדוע יש שני לחיים, ומה דין הרווח שביניהם

כאשר יש שורה של חוטי עירוב, זאת אומרת שורה של צורות הפתח שיש להם דין מחיצה, וכל פתח צריך עמוד מכאן ועמוד מכאן, ומשקוף מעל שני העמודים (שו"ע סי' שס"ב סי"א). לכן כל עמוד משמש לשני כיוונים, הוא סוף של הפתח הראשון, ותחילה של הפתח השני, ושני החוטים יושבים מעל העמוד. אבל כאשר עושים לחי לפני העמוד, ומטרת הלחי שבזמנינו הוא להיחשב עמוד, [שע"י שיש בו גובה י' טפחים, רואים אותו כאילו עולה עד החוט (משנ"ב שם)]. הרי רק חוט אחד נמצא מעליו, כי החוט שממשך מתחיל מהעמוד, ולא מהלחי שלפני העמוד. לכן צריך שני לחיים לעמוד שמשמש לשני צדדים.

לאחר שמעמידים שני לחיים, יש בעיה של הרווח שביניהם, שהוא פירצה קטנה. אם מדובר בעמוד דק, יש לבדוק מהלחי לעמוד, ומהעמוד לחי שבצד השני, וזה מה שעושים בכל עירובי השכונות. אבל מי שמשמש בעמודי חשמל שהם רחבים, יש רווח גדול ביניהם, ואין לעמוד דין מחיצה, כי אין לבדוק בין הברזלים. לכן חייבים לסגור ביניהם. יש אפשרות לעשות גדר, או להעמיד משטחים [רפסודות], ויש אפשרות לקשור חוט מגג חבית אחת לגג החבית השנייה, ונוצרת צורת הפתח

תיקון החוטים בין החביות לשם צורת הפתח

חדשה שסוגרת ביניהם. ביישוב המדובר לא עמדו על הבעיה הזו, אלא הרב מירושלים שבא לבדוק לפני כמה שנים, קשר להם חוטים במקומות שצריך. כעת לא היו חוטים בין החביות, בחלק מהחביות מצאנו את החוטים קרועים.

מדוע הזיזו את החביות של העירוב

הרב התפלא מדוע הכל הרוס, והחל לדון האם ניתן להתיר בדיעבד ע"י עומד מרובה. מדוע זה רק בדיעבד. משום שבמשנ"ב סי' שס"ג סי"א כ"ג כותב שהעמוד והלחי של צורת הפתח צריכים להיות סמוכים למחיצה, ולא להתיר פירצה הסמוכה להם אף בעומד מרובה, אלא רק בשעת הדחק. וגם החזו"א שמתיר כאשר הפירצה רק בצד אחד של הפתח, אינו מתיר כאן שהבעיה קיימת בשני הצדדים במה מקומות. לאחר שראינו עוד ועוד מקומות כאלו, הגענו לשני מקומות בהם הפתחים לא היו בקו ישר אלא בסיבוב, ואז הפירצה שבין הפתחים היא בקרן זווית ואוסרת לכ"ע אפילו בדיעבד.

גם אנו חקרנו מה אירע שהעירוב נפסל, למרות שלא צריך הרבה סיבות כדי שישתנו החביות, אבל מתוך הנסיון גילינו את הסיבה שהרסו את העירוב, מפני שחברת החשמל עורכת חיזוק לעמודי החשמל בהרבה מקומות, ועושה יציקת בטון סביב לעמוד, וכאשר הגיעו לעמודים אלו סילקו את החביות. אחר כך האחראי בא והחזיר אותם, אך כאמור לא ידע

הימונו לשיעורים המיוחדים בהלכות סוכה. המחזור יתחיל בס"ד בתחילת חודש אלול. ההרשמה בטל' 0533177974

ניתן לקבל את העלון במייל כשר, לשלוח בקשה ל- A83320@GMAIL.COM